

OBOWIĄZKI PRACODAWCÓW PROWADZĄCYCH FERMY DROBIU

W związku z stwierdzonymi przypadkami infekcji spowodowanych wysoce zaraźliwym wirusem grypy A/H5N1, Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Grodzisku Mazowieckim informuje, że przedsiębiorcy prowadzący fermy drobiu mają obowiązek zapewnienia pracownikom bezpieczeństwa i ochrony zdrowia.

Wysokopatogenna ptasia grypa wywołana przez podtyp A/H5N1 wirusa grypy na podstawie rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 22 kwietnia 2005 r. w sprawie szkodliwych czynników biologicznych dla zdrowia w środowisku pracy ^[1] oraz ochrony zdrowia pracowników zawodowo narażonych na te czynniki została zaklasyfikowana do 3 grupy zagrożenia jako czynnik mogący wywołać u ludzi ciężkie choroby, będący niebezpieczny dla pracowników i łatwo rozprzestrzeniający się w populacji ludzkiej.

Pracodawca jest zobowiązany:

- **ograniczyć liczbę pracowników** narażonych lub potencjalnie narażonych na działanie szkodliwego czynnika biologicznego do niezbędnego minimum.
- zapewnić pracownikom środków ochrony zbiorowej lub w przypadku gdy w inny sposób nie można uniknąć narażenia, **środków ochrony indywidualnej, odzież i obuwie robocze**, odpowiednich do rodzaju i poziomu narażenia oraz przechowywać je w wyraźnie oznakowanym miejscu;
- zapewnić **środki do odkażania** skóry lub błon śluzowych;
- zapewnić pracownikom **systematyczne szkolenia** obejmującego zagadnienia dotyczące:
 - potencjalnego zagrożenia dla zdrowia i życia pracowników spowodowanego działaniem szkodliwego czynnika biologicznego;
 - środków, które należy podjąć w celu zapobiegania zagrożeniom spowodowanym działaniem szkodliwego czynnika biologicznego;
 - wymagań higieniczno-sanitarnych;
 - wyposażenia i stosowania środków ochrony zbiorowej i indywidualnej;
 - działań, które pracownicy podejmują w razie występowania awarii lub wypadków, lub dla ich zapobiegania.

Szkolenie jest przeprowadzane w trybie określonym w przepisach w sprawie szkolenia w dziedzinie bezpieczeństwa i higieny pracy.

- stosować wszelkie dostępne **środki eliminujące** narażenie lub ograniczające stopień tego narażenia.
- zapewnić pracownikowi bezpieczne **warunki spożywania** posiłków i napojów w wydzielonych pomieszczeniach;
- dostarczyć pracownikowi na piśmie i egzekwować stosowanie **instrukcji postępowania** ze szkodliwym czynnikiem biologicznym obejmujące m.in. postępowanie ze szkodliwym czynnikiem biologicznym w razie:
 - awarii lub wypadku związanych z uwolnieniem się szkodliwego czynnika biologicznego;
 - narażenia na szkodliwy czynnik biologiczny zakwalifikowany do grupy 3 lub 4 zagrożenia.

- niezwłocznie informować wszystkich pracowników narażonych w wyniku awarii lub wypadku lub ich przedstawiciela o tym zdarzeniu, jeżeli mogło ono spowodować uwolnienie się szkodliwego czynnika biologicznego, a także o jego przyczynach oraz podjętych i proponowanych środkach mających na celu opanowanie sytuacji;

Na podstawie § 5 ust. 1 ww. rozporządzenia i art. 226 ustawy Kodeks pracy ^[2] pracodawcy zobligowani są do przeprowadzenia **oceny ryzyka**, która uwzględnia m.in. narażenie na czynniki biologiczne i zapoznania z nią pracowników.

Ponadto zgodnie z § 7 i § 11 cytowanego rozporządzenia stosowanie środków zapobiegawczych nie zwalnia pracodawcy od obowiązku:

- prowadzenia **rejestru prac** narażających pracowników na działanie szkodliwego czynnika biologicznego zakwalifikowanego do grupy 3 lub 4 zagrożenia, w formie elektronicznej lub księgi rejestrowej, uwzględniającego w szczególności informacje dotyczące:

- a) liczby pracowników wykonujących te prace,
- b) wykazu czynności, podczas których pracownik jest lub może być narażony na działanie szkodliwych czynników biologicznych,
- c) imienia, nazwiska, stanowiska oraz telefonu kontaktowego pracodawcy lub osoby przez niego upoważnionej do nadzoru w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy;

- prowadzenia **rejestru pracowników** narażonych na działanie szkodliwych czynników biologicznych zakwalifikowanych do grupy 3 lub 4 zagrożenia, w formie elektronicznej lub księgi rejestrowej, uwzględniając w szczególności informacje dotyczące:

- a) rodzaju wykonywanej pracy,
- b) stopnia zagrożenia spowodowanego działaniem szkodliwego czynnika biologicznego,
- c) awarii i wypadków związanych z narażeniem na działanie szkodliwego czynnika biologicznego,
- d) wyniku przeprowadzonej oceny ryzyka z podaniem nazwy szkodliwego czynnika biologicznego i grupy zagrożenia,
- e) liczby pracowników narażonych na działanie szkodliwego czynnika biologicznego,
- f) imienia, nazwiska, stanowiska oraz numeru telefonu kontaktowego osoby odpowiedzialnej u pracodawcy za bezpieczeństwo i higienę pracy oraz ochronę zdrowia pracowników;

- stosowania znaku ostrzegającego przed zagrożeniem biologicznym, który jest określony w załączniku nr 3 do rozporządzenia, oraz innych znaków ostrzegawczych;

- zapewniania pracownikom środków hermetyczności w celu zapobiegania i redukcji przypadkowego przeniesienia lub uwolnienia szkodliwego czynnika biologicznego;

- zapewnienia bezpiecznych warunków odkażania, czyszczenia, a w razie konieczności niszczenia odzieży, środków ochrony indywidualnej i wyposażenia, które uległy skażeniu szkodliwym czynnikiem biologicznym;

- zapewnienia regularnego czyszczenia i prania odzieży roboczej oraz zapewnienia jej prawidłowego przechowywania, uniemożliwiającego kontakt z prywatnymi ubraniami pracownika, innych współpracowników oraz pozostałymi strefami w zakładzie. Powierzenie prania pracownikom jest na podstawie art. 237¹⁰ § 1 ustawy Kodeks pracy niedopuszczalne.
- zapewnienia warunków bezpiecznego zbierania, przechowywania oraz usuwania odpadów przez pracowników, z zastosowaniem bezpiecznych i oznakowanych pojemników;

Zgodnie z § 15 ww. rozporządzenia:

1. W przypadku rozpoznania u pracownika choroby, która może być skutkiem narażenia na działanie szkodliwego czynnika biologicznego, do obowiązków pracodawcy należy:
 - 1) poinformowanie właściwego inspektora sanitarnego o zaistniałym przypadku zachorowania;
 - 2) zapewnienie pozostałym pracownikom narażonym na działanie szkodliwego czynnika biologicznego, w takim stopniu jak choremu pracownikowi, możliwości przeprowadzenia badań lekarskich;
 - 3) przeprowadzenie ponownej oceny ryzyka na stanowisku pracy;
 - 4) eliminacja powstałego zagrożenia.
2. Przepis ust. 1 stosuje się również, gdy nastąpił zgon pracownika, wywołany działaniem szkodliwego czynnika biologicznego w miejscu pracy.

[1] Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 22 kwietnia 2005r. w sprawie szkodliwych **czynników biologicznych** dla zdrowia w środowisku pracy oraz ochrony zdrowia pracowników zawodowo narażonych na te czynniki (Dz.U. 2005 Nr 81 poz. 716 z późn. zm.) [Dz.U. 2005 nr 81 poz. 716](#)

[2] Ustawa z dnia 26 czerwca 1974r. Kodeks pracy (t.j. Dz.U. 2022 poz. 1510 ze zm.) [Dz.U. 2022 poz. 1510](#)